

שיחות הר"ן קמ"ד

סימן י"א (א) נאמר גם כן אז בעת שנמענו עמו לטייל.

וידוע מש"כ הגר"א ז"ל שיש חילוק גדול בהמקום שהאדם עומד שם בעת התפילה. כי אם מתפלל בבית הכנסת שנבנה בקדושה וטהרה, מתקבלין כל תפילותיו. אבל אם נבנה הביה"כ שלא בקדושה וטהרה ח"ו, זה מעכב כל התפילות. ולכן אי' בגמ' חגיגה, וכן בזה"ק שכל סודות התורה גילו הצדיקים בדרך, כי בכל מקום שנעשה בידי אדם, קשה יותר שהמחשבות יהיו לשם שמים כ"כ, שיחיה כלי אמיתי להמשיך השגה. משא"כ בדרך בחקלא, אפשר לגלות סודות אלקיים יותר בנקל.

ובנו של הגר"א אמר בשם הגר"א שאלמלא היה אדם בונה בית הכנסת כל אבן ואבן לשם שמים, לא היה שייך להתפלל שם עם מחשבה זרה כלל. וכיון שקשה מאד למצוא בית כנסת שבנו בשלימות לשם שמים, לכן נסעו הצדיקים לטיול, כי במקום שאין שם פעולת אדם, יותר בנקל להתפלל לפני השי"ת בכל לב, בבחי' ויצא יצחק לשוח בשדה.

כשבא מלמברג והיה עדיין החולאת שלו דחינו החוסט (שעול, שחפת) מתגבר עליו ואז היה נוסע כמעט בכל יום לטייל סמוך לעיר לרפואה ושאר כוונות נוראות שהיה לו בזה.

הנה ידוע שהצדיקים מטיילים בעולמות העליונים בכל רגע ורגע, ולפעמים הם עושים כלי לזו הבחינה עליונה ע"י שמטיילים כאן למטה בעוה"ז, שזהו הכלי להטיול הרוחני בעולמות עליונים.

ואי' בספר יצירה שההליכה מקושרת עם השיחה, ולכן מי שרוצה להשיח לכו לפני השי"ת, וקשה לו לפתוח פיו. יש שע"י הטיול יוכל לדבר לפני השי"ת, כי הטיול והשיחה מקושרים המה. וזה מה ששייך לנו, כי בטיול של הצדיק האמת אין לנו שום השגה.

ושמענו מפיו הקדוש אז בדרך הטיול כמה תורות וכמה שיחות וספורים נפלאים ונוראים גם המאמר המתחיל: דע כשאחד מתפלל בשדה הנאמר על פסוק (בראשית כד סג): **"ויצא יצחק לשוח בשדה" וכו' (בלקוטי תנינא**

(א) וזלה"ק שם (לקו"ת סי' י"א): דע, כשאדם מתפלל בשדה, אזי כל העשבים כלם באין בתוך התפלה, ומסיעין לו, ונותנין לו כח בתפלתו וזה בחינת שנקראת התפלה שיחה, בחינת (בראשית ב): **"שיח השדה"**, שכל שיח השדה נותנין כח וסיוע בתפלתו (שם כ"ד): **"ויצא יצחק לשוח בשדה"** – שתפלתו היתה עם סיוע וכו' השדה, שכל עשבי השדה נתנו כח וסיוע בתפלתו כנ"ל, שבשביל זה נקראת התפלה שיחה כנ"ל ועל – כן בקללה נאמר (דברים י"א): **"והאדמה לא תתן את יבולה"**; כי כל יבול הארץ צריכין לתן כח וסיוע בתוך התפלה, וכשיש פגם ועכוב על זה, אזי נאמר: **"והאדמה לא תתן את יבולה"** כי אפלו כשאנו מתפלל בשדה, נותנים גם-כן יבול הארץ סיוע בתפלתו, דהינו כל מה שסמוך אל האדם, כגון אכילתו ושתייתו וכיוצא, רק כשהוא בשדה, שאזי סמוך להם ביותר, אזי כל העשבים וכל יבול האדמה נותן כח בתפלתו כנ"ל וזה יבול-ראשי-תבות: ויצא יצחק לשוח בשדה – שכל יבול השדה התפללו עמו, כנ"ל:

ומתעורר לכסוף ומתפלל להשי"ת, בזה זוכה להתגלות הכתר.

כמסופר על ה'חזון איש' בצעירותו שהתנהג בכל עת שלמד בתורה"ק והיה מקשה באיזה קושיא ולא ידע התשובה, היה אומרה תהלים ומבקש מהשי"ת שיאיר את עיניו. וכן אמר רבינו האריז"ל שמי שרוצה באמת להשיג בתורה"ק, חייב להגיע למקום קשה ולהתפלל להשי"ת, לכסוף שה' יאיר את עיניו, ועי"ז יזכה להשגה. וכן זכה רבינו האריז"ל להשגה ע"י שמחת המצוות, וכן זכה ע"י היגיעה והתפילה שהיה בוכה ומתפלל להשי"ת שיאיר את עיניו. וא"י בעמק המלך שע"י הבכיות הנוראות והכיסופין העצומים שהיה לו להבין כל דבר, בזה עורר ספירת הכתר. וכמו שהרב בעל התניא מכאר שגם שמחת המצוות מקושר לענין ספירת הכתר. כי יש סוד עתיק ואריך. שמחת המצוות בסוד עתיק. והכיסופים והבכיות הם בסוד אריך, והכל אחד. כידוע שספירת עתיק ואריך הם ספירה אחת שאחד משלים את השני.

ולכן רבינו האריז"ל היה מצד אחד מתענג תמיד על האמונה, וידע תמיד שהשי"ת איתו עמו ואצלו. ומאידך היה כוסף להשי"ת בכיסופין אין סופיים, כל הזמן השתוקק לה'. וכן בלימוד התורה השתוקק כל

ועמדנו בשדה אחד וירדנו מהעגלה והוא היה עדיין יושב על העגלה ועמדנו סביבו. בתוך כך הגיע שעת המנוחה והיינו רוצים להתפלל שם אז אמר התורה הנ"ל. והענין שם שכשמתפללין בשדה אזי כל העשבים וכו' נכנסין לתוך התפילה וכו' עיין שם. (ראוי להזכיר שע"פ הלכה אין להתפלל בשדה כי אם בשעת הדחק).

ואמר אחר כך שכמו שאנחנו עומדים סביבו הוא רואה כל העשבים איך כל עשב ועשב דוחק עצמו לכל אחד ואחד מהעומדים שם כדי לעלות ולכנס בתוך תפלתו כפי המבואר בתורה הנ"ל.

גם התורה של איה מקום כבודו על פסוק "ואיה חשה לעולה" (בראשית כ"ב ז) בסימן י"ב (ב).

שם נתגלה שכשאדם מרגיש מרוחק מהשי"ת, ושואל ומבקש איה מקום כבודו, בזה זוכה להתגלות אור הכתר. ע"י הכיסופין להשי"ת, שבזה מעורר קדושת הכתר. שיש לו כח להאיר בכל מקום שבעולם אפי' למקומות הכי רחוקים. ואפי' כשאדם נופל למקום ההסתר, ע"י שמבקש איה מקום כבודו, נתגלה לו השי"ת.

וכן בענין הספיקות שיש לאדם באמצע הלימוד, כשאין אדם מבין בלימודו,

(ב) וזלה"ק שם (לקו"ת סי' י"ב): כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו, יוכל לפל בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על-ידי חכמתם ושכלם ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשיטות, בלי שום חכמות, ולהסתכל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה, ואם לאו-לאו, ואזי בודאי לא יכשל לעולם ואפלו כשנופל, חס ושלום, לספקות, ויש שנפילתו גדולה מאד מאד, רחמנא לצלן, שנופל לספקות והרהורים, ומהרהר אחר השם יתברך, אף-על-פי-כן הנפילה והירידה היא תכלית העליה ... ועל-כן כשאדם נופל, חס ושלום, לבחינת מקומות אלו, דהינו לבחינת מקומות המטנפים, ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ואזי מתחיל להסתכל על עצמו, ורואה שרחוק מאד מכבודו יתברך, ושואל ומבקש איה מקום כבודו, מאחר שרואה בעצמו שרחוק מכבודו יתברך, מאחר שנפל למקומות כאלו, רחמנא לצלן, וזה עקר תקונו ועליתו, בבחינת 'ירידה תכלית העליה', המובא בספרים כי איה מקום כבודו-זה בחינת הכבוד עליון של המאמר העליון, דהינו המאמר סתום בראשית כנ"ל, שמשם נמשך חיות למקומות האלו.

כלל הדברים. שיש כמה וכמה בחינות בתפילה. והאדם צריך לחפש ולבקש עצה איך להתפלל להשי"ת. לא כל אחד זוכה לפתוח לבו בתפילה. והנה ישנה עבודת התפילות הקבועות, שחרית מנחה ערבית, שזה בונה הג' מוחין של האדם. כשרואה אדם שאין לו מוחין, לא בתורה ולא בתפילה, ואין לו כח לעמוד נגד התאוות, זהו מחמת שאין לו מוחין בשלמות. לכן צריך לבנות המוחין ע"י ג' התפילות הקבועות. ובזה יזכה לתורה ולקדושה.

והמוחין הם בחי' חב"ד. ומעליהם יש תפילה רביעית, שהיא בסוד הכתר שלמעלה מחב"ד. והוא מה שיהודי מתפלל בעצמו כל יום להשי"ת מכאב לבו. שהוא סוד דוד המלך ע"ה, והזמן שלו בכלליות בחצות לילה. ולמעשה זהו כל היום וכל הלילה, מתי שיהודי מדבר מקרב לבו להשי"ת, זה בחי' תפילת חצות, תפילתו של דוד המלך. והכתר הוא השורש של כל המוחין. לכן יהודי שאינו יכול להתפלל התפילות הקבועות בכונה, זה מחמת שאין לו קשר תמידי עם השי"ת.

לכן יתעורר להתקשר לשכינה הק'. והשכינה נמצאת בדרך, וכל יהודי תמיד נמצא בדרך, בבחי' כשבתך כביתך ובלכתך בדרך. כמו שאמר החידושי הרי"ם שעשה חשבון, שבערך אותו זמן שיש בשבתך בביתך, יש גם ובלכתך בדרך. ונכון שבדאי צריך לעסוק בתורה בדרך, אלא שאי"ז בישוב הדעת ובמוחין שיש בשבתך בביתך. ולכן בזמן הליכה בדרך הוא הזמן להתדבק בתפילה. כי שם יש כל הנ"ל, שהאילות נכללים בתפילתו. ועצם ההליכה מעוררת הדיבור. ובזה יזכה לעורר שורש המוחין, אור הכתר, בחי' התבודדות. ובזה יזכה לקבל המוחין להתפלל כראוי שחרית

הזמן להשיג וללמוד התורה"ק, והיה בוכה ומתפלל להשי"ת הרבה על זה. וע"י שני הבחינות האלה, זוכים לעורר את ספירת הכתר. שהוא סוד המאמר הסתום שמאיר אפי' במקומות הרחוקים ויכול להפך כל ירידותיו לעליות.

וגם כשאדם רואה שאינו מצליח בלימוד התורה הק', לא בנגלה ולא בנסתר. ידע שיש שורש פנימי, שמצד אחד יתענג על השי"ת, ויאמין שבדאי השי"ת יזכהו על ידי שיהיה דבוק איתו ית'. ומאידך ישתוקק ויכסוף, בזה יהפך כל ההסתרות לעליות, ואפי' העוונות לזכויות. ויתגלה אליו כל התורה הק'. וזה גם דיבר רבינו הק' בדרך.

וכן המאמר בלקו"ת סי' י', שם נתבאר שמה שהאדם רחוק מהשי"ת הוא מחמת שאין לו ישוב הדעת. כי העצבות ומרה שחורה קשה לו ליישב דעתו. לכן יתעורר בשמחה עם השי"ת, ע"י שמוצא בעצמו נקודות טובות, בחי' אזמרה לאלקי בעודי. גם זה דיבר אז רביה"ק בדרך.

והתורה על מאמר מאי טעמא גמלא זוטר גנובתה ותורא ארוכא גנובתה (שבת עו): המתחיל: אלו המתפארין בגדולות בסימן ט"ו, והתורה המתחיל: הקשו מפני מה כשאחד מבקש פרנסה וכו' בסימן ט"ז, כל זה שמענו על הדרך, בשעת הטיוול ועוד שארי תורות וכל המאמרים הנ"ל ומה שנאמר על בדיחא דעתה (שם) וכל מה שמענו אז על הדרך הכל מקושר ומרמז במאמרי רבותינו זכרונם לברכה, באגדה הפליאה ששאל רבי יהודה לרבי זירא בעת שהיה בדיחא דעתיה ארבעים ותשעה תרנגולא מדלי עינא וכו' ושם מרומז כל זה:

מנחה ומעריב, ויזכה לשלימות המוחין בביאת גואל צדק ברחמים במהרה בימינו
לעמוד נגד התאוות, ויזכה להתמיד בתורה"ק אמן.

